

YÖNETMELİK

Çevre ve Şehircilik Bakanlığından:

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ YÖNETMELİĞİ

(09.02.2016 tarihli değişiklik ile)

(26.05.2017 tarihli değişiklik ile)

(14.06.2018 tarihli değişiklik ile)

19.04.2019 tarihli değişiklik ile)

(08.07.2019 Tarih ve 30825 Sayılı Değişiklik İle Birlikte)

(28.11.2019 tarih ve 30962 Sayılı Değişiklik İle birlikte)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) sürecinde uyulacak idari ve teknik usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik;

a) Çevresel Etki Değerlendirmesi Başvuru Dosyası, Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu ile Proje Tanıtım Dosyasının hangi tür projeler için isteneceği ve içereceği konuları,

b) Çevresel Etki Değerlendirmesi sürecinde uyulacak idari ve teknik usul ve esasları,

~~e) Çevresel Etki Değerlendirmesi kapsamına giren projelerin inşaat, işletme ve işletme sonrası izlenmesi ve denetlenmesini,~~

c) Çevresel Etki Değerlendirmesi kapsamına giren projelerin başvuru, inşaat öncesi, inşaat, işletme ve işletme sonrası izlenmesi ve denetlenmesini

ç) Çevresel Etki Değerlendirmesi sisteminin, çevre yönetiminde etkin ve yaygın biçimde uygulanabilmesi ve kurumsal yapısının güçlendirilmesi için gerekli eğitim çalışmalarını,

kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 10 uncu maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Bakanlık: Çevre ve Şehircilik Bakanlığını,

~~b) Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar: Çevresel Etki Değerlendirmesi Başvuru Dosyası, Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu, Proje Tanıtım Dosyası hazırlamak ve sunmak, “ÇED Olumlu” kararı alan projelerin başlangıç ve inşaat dönemine ilişkin süreçte komisyonca belirlenecek periyotlarda yatırım sürecinde kaydedilen gelişmelere ilişkin bilgilendirmeyi yapmak için gerekli şartları taşıyan kurum/kuruluşları,” (09.02.2016 tarihli değişiklik)~~

~~b) Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar: Çevresel Etki Değerlendirmesi Başvuru Dosyası, Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu, Proje Tanıtım Dosyası hazırlamak ve sunmak için gerekli şartları taşıyan kurum/kuruluşları,~~

“b) Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar: Çevresel Etki Değerlendirmesi Başvuru Dosyası, Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu, Proje Tanıtım Dosyası, Proje İlerleme Raporu hazırlamak ve sunmak için gerekli şartları taşıyan kurum/kuruluşları,” (08.07.2019 değişikliği)

c) Çevresel etki değerlendirmesi (ÇED): Gerçekleştirilmesi planlanan projelerin çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkilerinin belirlenmesinde, olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin, seçilen yer ile teknoloji alternatiflerinin belirlenerek değerlendirilmesinde ve projelerin uygulanmasının izlenmesi ve kontrolünde sürdürülecek çalışmaları,

ç) Çevresel etki değerlendirmesi başvuru dosyası: Ek-3’te yer alan Genel Format esas alınarak hazırlanan dosyayı,

d) Çevresel etki değerlendirmesi genel formatı: Gerçekleştirilmesi planlanan, ek-1 listesinde yer alan projelerin özelliklerini, yerini, olası etkilerini ve öngörülen önlemleri içeren, projeyi genel boyutları ile tanıtan ÇED Başvuru Dosyası hazırlanması sırasında esas alınacak ek-3’teki Genel Formatı,

e) Çevresel etki değerlendirmesi raporu: Ek-1 listesinde yer alan veya Bakanlıkça "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gereklidir" kararı verilen bir proje için belirlenen Özel Formata göre hazırlanacak raporu,

f) Çevresel etki değerlendirmesi raporu özel formatı: Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporunun hazırlanmasında esas alınmak üzere; Komisyon tarafından projenin önemli çevresel boyutları ile Halkın Katılımı Toplantısındaki görüş ve öneriler göz önüne alınmak suretiyle ek-3’teki Çevresel Etki Değerlendirmesi Genel Formatında belirtilen ana başlıklar altında ele alınması gereken konuları tanımlayan formatı,

g) Çevresel etki değerlendirmesi gerekli değildir kararı: Seçme Eleme Kriterlerine Tabi Projeler hakkında yapılan değerlendirmeler dikkate alınarak, projenin çevre üzerindeki muhtemel olumsuz etkilerinin, alınacak önlemler sonucu ilgili mevzuat ve bilimsel esaslara göre kabul edilebilir düzeylerde olduğunun belirlenmesi üzerine projenin gerçekleşmesinde çevre açısından sakınca görülmediğini belirten Bakanlık kararını,

ğ) Çevresel etki değerlendirmesi gereklidir kararı: Seçme Eleme Kriterlerine Tabi Projelerin çevresel etkilerinin incelenerek, çevresel etkilerinin daha detaylı incelenmesi amacıyla Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu hazırlanmasının gerektiğini belirten Bakanlık kararını,

h) Çevresel etki değerlendirmesi olumlu kararı: Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu hakkında Komisyon tarafından yapılan değerlendirmeler dikkate alınarak, projenin çevre üzerindeki muhtemel olumsuz etkilerinin, alınacak önlemler sonucu ilgili mevzuat ve bilimsel esaslara göre kabul edilebilir düzeylerde olduğunun belirlenmesi üzerine projenin gerçekleşmesinde çevre açısından sakınca görülmediğini belirten Bakanlık kararını,

ı) Çevresel etki değerlendirmesi olumsuz kararı: Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu hakkında Komisyonca yapılan değerlendirmeler dikkate alınarak, projenin çevre üzerindeki muhtemel olumsuz etkileri nedeniyle gerçekleştirilmesinde çevre açısından sakınca görüldüğünü belirten Bakanlık kararını,

~~i) Çevresel etki değerlendirmesi süreci: Gerçekleştirilmesi planlanan projenin çevresel etki değerlendirmesinin yapılması için başvuru ile başlayan; inşaat, işletme ve işletme sonrası çalışmaları kapsayan süreci,~~

i) Çevresel etki değerlendirmesi süreci: Gerçekleştirilmesi planlanan projenin çevresel etki değerlendirmesinin yapılması için; başvuru, inşaat öncesi, inşaat, işletme ve işletme sonrası çalışmaları kapsayan süreci,

j) Çevrimiçi ÇED süreci yönetim sistemi: ÇED sürecindeki iş ve işlemlerin elektronik ortamda gerçekleştirileceği sistemi,

k) Duyarlı yöreler: Çevresel etkilere karşı biyolojik, fiziksel, ekonomik, sosyal ve kültürel nitelikli özellikleri ile duyarlı olan veya mevcut kirlilik yükü çevre ve halk sağlığını bozucu düzeylere ulaştığı belirlenen yörelerle, ülkemiz mevzuatı ve taraf olunan uluslararası sözleşmeler uyarınca korunması gerekli görülen ve ek-5'te yer alan alanları,

l) Etki: Gerçekleştirilmesi planlanan bir projenin hazırlık, inşaat ve işletme sırasında ya da işletme sonrasında, çevre unsurlarında doğrudan ya da dolaylı olarak, kısa veya uzun dönemde, geçici ya da kalıcı, olumlu ya da olumsuz yönde ortaya çıkması olası değişiklikleri,

m) Etki alanı: Gerçekleştirilmesi planlanan bir projenin işletme öncesi, işletilmesi ve işletme sonrasında etkilediği alanı,

n) Halk: Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları, Türkiye'de ikamet eden yabancılar ile ulusal mevzuat çerçevesinde bir veya daha fazla tüzel kişi veya bu tüzel kişilerin birlik, organizasyon veya grupları,

o) Halkın katılımı toplantısı: Kapsam ve Özel Format belirlenmesinden önce, halkı proje hakkında bilgilendirmek, projeye ilişkin görüş ve önerilerini almak üzere yapılan toplantıyı,

ö) İlgili halk: Gerçekleştirilmesi planlanan projeden etkilenen veya etkilenmesi muhtemel olan halkı,

~~p) İzleme ve kontrol: Gerçekleştirilmesi planlanan projeye dair "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir" veya "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararı alındıktan sonra, inşaat, işletme ve işletme sonrası dönemine ilişkin kararın verilmesine esas teşkil eden şartlar doğrultusunda yürütülmesinin sağlanması için yapılan çalışmaların bütünü,~~

~~p) İzleme ve kontrol: Gerçekleştirilmesi planlanan projeye dair "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir" veya "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararı alındıktan sonra, inşaat öncesi, inşaat, işletme ve işletme sonrası dönemine ilişkin kararın verilmesine esas teşkil eden şartlar doğrultusunda yürütülmesinin sağlanması için yapılan çalışmaların bütünü,~~

"p) Denetim: Gerçekleştirilmesi planlanan projeye dair "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir" veya "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararı alındıktan sonra, inşaat öncesi, inşaat, işletme ve işletme sonrası dönemine ilişkin, kararın verilmesine esas teşkil eden şartlar doğrultusunda yürütülüp yürütülmediğinin tespit edilmesine yönelik çalışmaların bütünü," (08.07.2019 değişikliği)

r) Kapsam ve özel format belirleme: ÇED sürecine tabi projeler için Halkın Katılımı Toplantısından sonra format verme aşamasına kadar yapılacak iş ve işlemleri,

s) Komisyon: Proje için verilecek Özel Formatın kapsamını belirlemek ve hazırlanan ÇED Raporunu inceleyip değerlendirmek üzere Bakanlık tarafından kurulan Komisyonu,

ş) Proje: Gerçekleştirilmesi planlanan yatırımı,

t) Proje tanıtım dosyası: Seçme Eleme Kriterlerine Tabi Projelere, ÇED uygulanmasının gerekli olup olmadığının belirlenmesi amacıyla hazırlanan dosyayı,

u) Proje sahibi: Projeyi gerçekleştirecek gerçek veya tüzel kişiyi,

ü) Seçme eleme kriterleri: Proje Tanıtım Dosyasının hazırlanmasında esas alınacak ek-4'teki formatı,

“v) Anons: Gerçekleştirilmesi planlanan projenin ÇED süreci hakkında, projeden etkilenecek veya etkilenmesi muhtemel halkın yaşadığı yer/yerlerde, ilgili belediyeler ve muhtarlıklarca yapılan sesli duyuruyu, (09.02.2016 tarihli değişiklik)

y) Askıda ilan: Gerçekleştirilmesi planlanan projenin ÇED süreci hakkında, projeden etkilenecek veya etkilenmesi muhtemel halkın yaşadığı yer/yerlerde, valilik, kaymakamlık ve muhtarlık binasında veya köy odasında bulunan askı ilan yerlerinde yapılan yazılı duyuruyu,” (09.02.2016 tarihli değişiklik)

“z) Proje İlerleme Raporu: ÇED Olumlu Kararı alındıktan sonra, komisyonca belirlenen periyotlarda yatırımın başlangıç, inşaat ve işletme sonrasına ilişkin kaydedilen gelişmeleri içeren raporu, (08.07.2019 tarihli ilave)

aa) İzleme: Gerçekleştirilmesi planlanan projeye dair "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararı alındıktan sonra, Proje İlerleme Raporuna göre yapılan değerlendirmeleri,” (08.07.2019 tarihli ilave)

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Yetki

MADDE 5 – (1) Bu Yönetmeliğe tabi projeler hakkında "ÇED Olumlu", "ÇED Olumsuz", "ÇED Gereklidir" veya "ÇED Gerekli Değildir" kararlarını verme yetkisi Bakanlığa aittir. Ancak Bakanlık gerekli gördüğü durumlarda "ÇED Gereklidir" veya "ÇED Gerekli Değildir" kararının verilmesi konusundaki yetkisini, sınırlarını belirleyerek yetki genişliği esasına göre Valiliklere devredebilir.

Çevresel etki değerlendirmesi başvuru dosyası, çevresel etki değerlendirmesi raporu veya proje tanıtım dosyası hazırlama yükümlülüğü

MADDE 6 – (1) Bu Yönetmelik kapsamındaki bir projeyi gerçekleştirmeyi planlayan gerçek veya tüzel kişiler; Çevresel Etki Değerlendirmesine tabi projeleri için; ÇED Başvuru Dosyasını, ÇED Raporunu, Seçme Eleme Kriterleri uygulanacak projeler için ise Proje Tanıtım Dosyasını, Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlara hazırlatmak, ilgili makama sunulmasını sağlamak ve proje kapsamında verdikleri taahhütlere uymakla yükümlüdürler.

(2) Kamu kurum/kuruluşları, bu Yönetmelik hükümlerinin yerine getirilmesi sürecinde proje sahiplerinin veya Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşların isteyeceği konuya ilişkin her türlü bilgi, doküman ve görüşü vermekle yükümlüdürler.

~~(3) Bu Yönetmeliğe tabi projeler için "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararı veya "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir" kararı alınmadıkça bu projelerle ilgili teşvik, onay, izin, yapı ve kullanım ruhsatı verilemez, proje için yatırıma başlanamaz ve ihale edilemez.~~

(3) Bu Yönetmeliğe tabi projeler için "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararı veya "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir" kararı alınmadıkça bu projelerle ilgili teşvik, onay, izin, yapı ve kullanım ruhsatı verilemez, proje için yatırıma başlanamaz ve ihale edilemez. Ancak bu durum söz konusu teşvik, onay, izin ve ruhsat süreçlerine başvurulmasına engel teşkil etmez.

(4) Bu Yönetmelik hükümlerine göre karar tesis edilmeden önce, projenin gerçekleştirilmesinin mevzuat bakımından uygun olmadığının tespiti halinde, aşamasına bakılmaksızın süreç sonlandırılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çevresel Etki Değerlendirmesi Yöntemi

Çevresel etki değerlendirmesine tabi projeler

MADDE 7 – (1) Bu Yönetmeliğin;

- a) Ek-1 listesinde yer alan projelere,
- b) "ÇED Gereklidir" kararı verilen projelere,
- c) Kapsam dışı değerlendirilen projelere ilişkin kapasite artırımı ve/veya genişletilmesinin planlanması halinde, mevcut proje kapasitesi ve kapasite artışları toplamı ile birlikte projenin yeni kapasitesi ek-1 listesinde belirtilen eşik değer veya üzerinde olan projelere,

ÇED Raporu hazırlanması zorunludur.

Çevresel etki değerlendirmesi sürecinin başlatılması ve komisyonun kuruluşu

MADDE 8 –

~~(1) Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar ek-3'te yer alan ÇED Genel Formatı esas alınarak hazırlanan ÇED Başvuru Dosyasını ve proje sahibi tarafından yetkilendirildiğine dair vekâletname ve imza sirkülerini Bakanlığa sunar.~~

(1) Proje sahibi tarafından yetkilendirilen, Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar Ek-3'te yer alan ÇED Genel Formatı esas alınarak hazırlanan ÇED Başvuru Dosyasını Bakanlığa sunar. (08.07.2019 değişikliği)

~~(2) "ÇED Gereklidir" kararı verilen projeler için, bu karar, ÇED Başvuru Dosyası ve proje sahibi tarafından yetkilendirildiğine dair vekâletname ile imza sirküleri, Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar tarafından Bakanlığa sunulur.~~

(2) ÇED Gereklidir Kararı verilen projeler için, proje sahibi tarafından yetkilendirilen, Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar tarafından ÇED Başvuru Dosyası Bakanlığa sunulur." (08.07.2019 değişikliği)

(3) Bakanlık, başvuru dosyasındaki bilgi ve belgeleri uygunluk bakımından inceler. Bu işlemler beş (5) iş günü içinde tamamlanır. Ek-3'te yer alan ÇED Genel Formatına uygun hazırlanmadığı anlaşılan ÇED Başvuru Dosyası tamamlanmak üzere iade edilir. Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar eksikliklerini tamamlayıp ÇED Başvuru Dosyasını yeniden Bakanlığa sunar.

(4) İnceleme sonucunda başvuru dosyasının ek-3'te yer alan ÇED Genel Formatına uygun hazırlandığına karar verilmesi halinde, Bakanlık tarafından başvuru dosyasındaki bilgiler dikkate alınarak, ilgili kamu kurum ve kuruluş temsilcileri, Bakanlık yetkilileri, proje sahibi ve Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlardan oluşan bir Komisyon kurulur.

(5) Proje ile ilgili olarak başvurunun yapıldığını, ÇED sürecinin başladığını, ÇED Başvuru Dosyasının halkın görüşüne açıldığını ve ÇED süreci tamamlanana kadar projeye ilişkin görüş ve önerilerin Valiliğe veya Bakanlığa verilebileceği Bakanlık ve Valilik tarafından anons, askıda ilan, internet vb. şekilde halka duyurulur.

(6) Bakanlık, Halkın Katılımı Toplantısı ve kapsam belirleme için görüş verme tarihini belirten bir yazıyı ve ek-3'te yer alan Genel Format doğrultusunda hazırlanmış ÇED Başvuru Dosyasını, Komisyon üyelerine gönderir.

(7) Bakanlık, gerekli gördüğü hallerde, projenin konusu, türü ve proje için belirlenen yerin özelliklerini de dikkate alarak, üniversiteler, enstitüler, araştırma ve uzman kuruluşları, meslek odaları, sendikalar, birlikler, sivil toplum örgütlerinden temsilcileri de Komisyon toplantılarına üye olarak çağırabilir.

(8) Komisyonunda kurum ve kuruluş temsilcisi olarak görev yapan üyelerin, yeterli mesleki bilgi ve deneyime sahip olmaları ve temsil ettikleri kurum/kuruluşların görev alanlarıyla sınırlı olmak üzere görüş vermeye yetkili kılınmış olmaları esastır.

Halkın katılımı toplantısı

MADDE 9 – (1) Halkı yatırım hakkında bilgilendirmek, projeye ilişkin görüş ve önerilerini almak üzere; Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar ve proje sahibinin katılımı ile Bakanlıkça belirlenen tarihte, projeden en çok etkilenmesi beklenen ilgili halkın kolaylıkla ulaşabileceği Valilikçe belirlenen merkezi bir yer ve saatte Halkın Katılımı Toplantısı düzenlenir.

a) Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar toplantı tarihini, saatini, yerini ve konusunu belirten bir ilan; projenin gerçekleştirileceği yörede yayınlanan yerel süreli yayın ile birlikte yaygın süreli yayın olarak tanımlanan bir gazetede toplantı tarihinden en az on (10) takvim günü önce yayımlanır.

b) Halkın Katılımı Toplantısı, Çevre ve Şehircilik İl Müdürünün veya görevlendireceği bir yetkilinin başkanlığında yapılır. Toplantıda; halkın, proje hakkında bilgilendirilmesi, görüş, soru ve önerilerinin alınması sağlanır. Başkan, katılımcılardan görüşlerini yazılı olarak vermelerini isteyebilir. Toplantı tutanağı, bir sureti Valilikte kalmak üzere Bakanlığa gönderilir.

(2) Valilik, Halkın Katılımı Toplantısı ile halkın görüş ve önerilerini bildirebileceği süreç ile ilgili zamanlama takvimini ve iletişim bilgilerini halka duyurur. Halkın görüş ve önerileri, zamanlama takvimi içerisinde Komisyona sunulur.

(3) Komisyon üyeleri, kapsam belirlemesi öncesinde proje uygulama yerini inceleyebilir, kendilerine iletilen tarihe göre Halkın Katılımı Toplantısına katılabilirler.

(4) Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar tarafından halkı bilgilendirmek amacıyla broşür dağıtmak, anket, seminer gibi çalışmalar Halkın Katılımı Toplantısından önce yapılabilir veya internet sitesinden yayınlanabilir.

Komisyonun, kapsam ve özel format belirlemesi

MADDE 10 – (1) Komisyon üyesi kurum/kuruluşların görüş ve önerileri ile halktan gelen görüş ve öneriler doğrultusunda Bakanlıkça ÇED Raporu Özel Formatı hazırlanır.

~~(2) Komisyon tarafından belirlenen Özel Format, Bakanlık tarafından belirlenen Özel Format Bedelinin bu maddede belirlenen süre içerisinde ödenmesi mukabilinde verilir. Halkın Katılımı Toplantısı/Toplantılarının tamamlanmasından itibaren Format Bedeli, üç (3) ay içerisinde yatırılmaz ise ÇED süreci sonlandırılır.~~

(2) Komisyon tarafından belirlenen Özel Format, Bakanlık tarafından belirlenen Özel Format Bedelinin bu maddede belirlenen süre içerisinde ödenmesi mukabilinde verilir. Halkın Katılımı Toplantısı/Toplantılarının tamamlanmasından itibaren Format Bedeli, bir (1) ay içerisinde yatırılmaz ise ÇED süreci sonlandırılır.

(3) Format Bedelinin yatırılmasından sonra, Bakanlıkça yedi (7) iş günü içerisinde Özel Format verilir.

~~(4) Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar Özel Formatın verilme tarihinden itibaren on sekiz (18) ay içinde ÇED Raporunu Bakanlığa sunmakla yükümlüdür. Bu süre içinde ÇED Raporu sunulmaz ise ÇED süreci sonlandırılır.~~

(4) Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar Özel Formatın verilme tarihinden itibaren on iki (12) ay içinde ÇED Raporunu Bakanlığa sunmakla yükümlüdür. Talep edilmesi durumunda altı (6) ay ek süre verilir. Bu süre içinde ÇED Raporu sunulmaz ise ÇED süreci sonlandırılır.

Çevresel etki değerlendirmesi raporunun bakanlığa sunulması

MADDE 11 – (1) ~~Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar tarafından hazırlanan ÇED Raporu Bakanlığa sunulur. ÇED Raporunun Özel Formatına uygunluğu ve belirlenen çalışma grubunda yer alması gereken meslek uzmanlarınca hazırlanıp hazırlanmadığı hakkındaki inceleme Bakanlık tarafından beş (5) iş günü içinde sonuçlandırılır. ÇED Raporunun Özel Formatına uygun olmadığı ve/veya belirlenen çalışma grubunca hazırlanmadığının anlaşılması halinde, bu hususların yerine getirilmesi için ÇED Raporu iade edilir. İade edilen ÇED raporunun üç (3) ay içinde Bakanlığa sunulmaması veya yapılan düzeltmenin yeterli görülmediği durumda ÇED süreci sonlandırılır.~~

(1) Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar tarafından hazırlanan ÇED Raporu Bakanlığa sunulur. ÇED Raporunun Özel Formatına uygunluğu ve belirlenen çalışma grubunda yer alması gereken meslek uzmanlarınca hazırlanıp hazırlanmadığı hakkındaki inceleme Bakanlık tarafından beş (5) iş günü içinde sonuçlandırılır. ÇED Raporunun Özel Formatına uygun olmadığı ve/veya belirlenen çalışma grubunca hazırlanmadığının anlaşılması halinde, bu hususların yerine getirilmesi için ÇED Raporu iade edilir. İade edilen ÇED raporunun iade tarihinden itibaren bir (1) ay içinde Bakanlığa sunulmaması veya yapılan düzeltmenin yeterli görülmediği durumda ÇED süreci sonlandırılır.

(2) Bakanlıkça ÇED Raporu Özel Formatına uygun hazırlandığı tespit edilen ÇED Raporu, inceleme ve değerlendirme toplantısının tarihi ve yerini belirten bir yazı ile Komisyon üyelerine gönderilir.

(3) Proje ile ilgili inceleme değerlendirme sürecinin başladığı ve ÇED Raporunun halkın görüşüne açıldığı Bakanlık ve Valilik tarafından anons, askıda ilan, internet vb. şekilde halka duyurulur.

(4) ÇED Raporunu incelemek isteyenler, duyuru tarihinden itibaren rapor nihai edilene kadar raporu inceleyerek proje hakkında Bakanlığa veya Valiliğe görüş bildirebilirler. Valiliğe bildirilen görüşler Bakanlığa iletilir. Bu görüşler Komisyon tarafından dikkate alınır ve Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar tarafından ÇED Raporuna yansıtılır.

Komisyonun çalışma usulü ve çevresel etki değerlendirmesi raporunun incelenmesi

MADDE 12 – (1) Komisyon ÇED Raporunu, ilk inceleme değerlendirme toplantısından itibaren on (10) iş günü içinde inceler ve değerlendirir.

~~(2) Komisyon, salt çoğunluk ile toplanır. Komisyon üyeleri, temsil ettikleri merkezi ve yerel kurum/kuruluşları ilgilendiren konulardaki yetki, görev ve sorumlulukları çerçevesinde görevlendirilirler; kurum/kuruluşları adına görüş bildirirler. Komisyon başkanı, üyelerden görüşlerini yazılı olarak vermelerini isteyebilir. Yazılı görüş veren kurum temsilcilerinin sonraki toplantılara katılmamaya ilişkin istemleri Komisyon başkanınca değerlendirilir.~~

(2) Komisyon, yazılı görüş vermiş olan inceleme, değerlendirme komisyonu üyeleri dahil salt çoğunluk ile toplanır. Komisyon üyeleri, temsil ettikleri merkezi ve yerel kurum/kuruluşları ilgilendiren konulardaki yetki, görev ve sorumlulukları çerçevesinde görevlendirilirler, kurum/kuruluşları adına görüş bildirirler. Komisyon başkanı, üyelerden görüşlerini yazılı olarak vermelerini isteyebilir. Yazılı görüş veren kurum temsilcilerinin sonraki toplantılara katılmamaya ilişkin istemleri Komisyon başkanınca değerlendirilir. İnceleme değerlendirme toplantısı sonrasında otuz (30) takvim günü içerisinde görüş bildirmeyen komisyon üyesi kurum/kuruluşun görüşü olumlu kabul edilir.

(3) Komisyon, Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlardan proje ile ilgili geniş kapsamlı bilgi vermesini, araç gereç sağlamasını, konusu itibariyle Bakanlıkça ya da Bakanlıkça yeterlik verilmiş özel veya kamuya ait kurum/kuruluşların laboratuvarlarınca analiz, deney ve ölçümler yapmasını veya yaptırmasını isteyebilir.

(4) Su, toprak ve benzeri analizlerde, tartışmalı durum olması halinde şahit numuneye başvurulabilir. Bu işlemlerin sonuçlarını Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar Bakanlığa sunmakla yükümlüdürler.

(5) Komisyon gerekli görürse, görevlendireceği üyeleri aracılığı ile projenin gerçekleştirilmesi planlanan yerde ve benzer tesislerde inceleme yapabilir.

~~(6) ÇED Raporunda önemli eksiklik ve yanlışların görülmesi durumunda Komisyon, bunların giderilmesini Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlardan veya ilgili kurumlardan ister. Bu durumda, inceleme değerlendirme süreci durdurulur. Eksiklikler tamamlanmadan veya gerekli düzeltmeler yapılmadan Komisyon çalışmalarına devam edilmez.~~

(6) ÇED Raporunda önemli eksiklik ve yanlışların görülmesi durumunda Komisyon, bunların giderilmesini Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlardan veya ilgili kurumlardan ister. Bu durumda, inceleme değerlendirme süreci durdurulur. Eksiklikler tamamlanmadan veya gerekli düzeltmeler yapılmadan Komisyon çalışmalarına devam edilmez. Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar süreci durdurulan projelerde oniki (12) ay içerisinde eksiklikleri tamamlamak veya gerekli düzeltmeleri yapmakla yükümlüdür. Gereçeleri belirtilerek talep edilmesi durumunda en fazla altı (6) ay ek süre verilir. Bu süreler içinde ÇED Raporu sunulmaz ise ÇED süreci sonlandırılır.

(7) Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşların ÇED Raporunda gerekli görülen düzeltmeleri yapıp yeniden Bakanlığa sunmasından sonra; Komisyon, Bakanlıkça toplantıya çağırılır. Toplantının yapılması ile birlikte inceleme değerlendirme süreci kaldığı yerden işlemeye başlar.

(8) Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlardan ÇED Raporunda değişiklik yapması en çok iki (2) kez istenebilir. Yapılan düzeltme Komisyonca yeterli görülmez ise durum bir tutanakla belirlenir ve projenin ÇED süreci sonlandırılır.

~~(9) Komisyon tarafından, inceleme değerlendirme toplantıları sırasında;~~

~~a) ÇED Raporu ve eklerinin yeterli ve uygun olup olmadığı,~~

~~b) Projenin çevreye olabilecek etkilerinin kapsamlı bir şekilde incelenip incelenmediğine,~~

~~c) Çevreye olabilecek olumsuz etkilerin giderilmesi için gerekli önlemlerin yer alıp almadığına,~~

~~ç) Halkın Katılımı Toplantısı ve süreç içerisinde gelen görüş ve önerilere çözüm getirilip getirilmediğine ilişkin inceleme ve değerlendirmeler yapılır.~~

(9) Komisyon tarafından, inceleme değerlendirme toplantıları sırasında;

a) ÇED Raporu ve eklerinin yeterli ve uygun olup olmadığına,

b) Yapılan incelemelerin, hesaplamaların ve değerlendirmelerin yeterli düzeyde veri, bilgi ve belgeye dayandırılıp dayandırılmadığına,

c) Projenin çevreye olabilecek etkilerinin kapsamlı bir şekilde incelenip incelenmediğine,

ç) Çevreye olabilecek olumsuz etkilerin giderilmesi için gerekli önlemlerin yer alıp almadığına,

d) Halkın katılımı toplantısı ve süreç içerisinde gelen görüş ve önerilere çözüm getirilip getirilmediğine,

ilişkin inceleme ve değerlendirmeler yapılır.

(10) Komisyon çalışmalarını ve değerlendirmelerini tutanak altına alır ve sonuçlandırır.

Komisyon tarafından incelenerek son şekli verilen çevresel etki değerlendirmesi raporu ve ilgili dokümanların bakanlığa sunulması

~~MADDE 13 – (1) Komisyon tarafından incelenerek son şekli verilen ÇED Raporu, Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar tarafından inceleme değerlendirme toplantılarının sona erdirilmesinden sonraki on (10) takvim günü içinde Bakanlığa sunulur.~~

(1) Komisyon tarafından incelenerek son şekli verilen ÇED Raporu, Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar tarafından inceleme değerlendirme toplantılarının sona erdirilmesinden sonraki on (10) takvim günü içinde Bakanlığa sunulur.

Sunulan raporda eksiklik tespit edilmesi durumunda rapor iade edilir, iade edilen rapordaki eksikliklerin doksan (90) takvim günü içerisinde tamamlanmaması halinde ÇED süreci sonlandırılır.

Çevresel etki değerlendirmesi olumlu veya çevresel etki değerlendirmesi olumsuz kararı

MADDE 14 – (1) Komisyon tarafından incelenerek son şekli verilen ÇED Raporu, halkın görüş ve önerilerini almak üzere, Bakanlık ve/veya Valilik tarafından askıda ilan ve internet aracılığı ile on (10) takvim günü görüşe açılır. Bakanlıkça proje ile ilgili karar alma sürecinde bu görüşler de değerlendirilir. Bakanlık halktan gelen görüşler doğrultusunda, rapor içeriğinde gerekli eksikliklerin tamamlanmasını, ek çalışmalar yapılmasını ya da Komisyonun yeniden toplanmasını isteyebilir. Nihai ÇED Raporu ve eklerinin proje sahibi taahhüdü altında olduğunu belirten taahhüt yazısı ve noter onaylı imza sirküleri beş (5) iş günü içerisinde Bakanlığa sunulur. Kamu kurum/kuruluşlarından imza sirküleri istenmez.

(2) Birinci fıkrada belirtilen belgeler, süresi içerisinde gerekçesi belirtilmeden sunulmaz ise, projenin ÇED süreci sonlandırılır.

(3) Bakanlık, Komisyon çalışmalarını ve halkın görüşlerini dikkate alarak proje için "ÇED Olumlu" ya da "ÇED Olumsuz" kararını on (10) iş günü içinde verir ve bu kararı Komisyon üyelerine bildirir. Proje için verilen "ÇED Olumlu" ya da "ÇED Olumsuz" kararı Bakanlık ve Valilik tarafından askıda ilan ve internet aracılığı ile halka duyurulur.

(4) "ÇED Olumlu" kararı verilen proje için yedi (7) yıl içinde mücbir sebep bulunmaksızın yatırıma başlanmaması durumunda "ÇED Olumlu" kararı geçersiz sayılır.

(5) "ÇED Olumsuz" kararı verilen projeler için "ÇED Olumsuz" kararı verilmesine neden olan şartlarda değişiklik olması durumunda yeniden başvuruda bulunulabilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Seçme, Eleme Kriterleri Uygulama Yöntemi

Seçme, eleme kriterlerine tabi projeler

MADDE 15 – (1) Bu Yönetmeliğin;

a) Ek-2 listesinde yer alan projeler,

b) Kapsam dışı değerlendirilen projelere ilişkin kapasite artırımı ve/veya genişletilmesinin planlanması halinde, mevcut proje kapasitesi ve kapasite artışları toplamı ile birlikte projenin yeni kapasitesi ek-2 listesinde belirtilen projeler,

seçme, eleme kriterlerine tabidir.

Başvuru ve inceleme

MADDE 16 –

~~(1) Çevresel Etki Değerlendirmesinin gerekli olup olmadığının araştırılması amacıyla Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar tarafından; ek 4'e göre hazırlanan Proje Tanıtım Dosyası, proje sahibince Proje Tanıtım Dosyasında ve eklerinde yer alan bilgi ve belgelerin doğru olduğunu belirtir taahhüt yazısı ve imza sirküleri ile Bakanlık tarafından belirlenen başvuru bedelinin ödendiğine dair belge Bakanlığa sunulur.~~

(1) Çevresel Etki Değerlendirmesinin gerekli olup olmadığının araştırılması amacıyla, proje sahibi tarafından yetkilendirilen Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar tarafından; Ek-4'e göre hazırlanan Proje Tanıtım Dosyası, proje

sahibince Proje Tanıtım Dosyasında ve eklerinde yer alan bilgi ve belgelerin doğru olduğunu belirtir taahhüt yazısı Bakanlığa sunulur. Bakanlık tarafından belirlenen başvuru bedeli proje sahibi tarafından ödenir.” (08.07.2019 değişikliği)

(2) Bakanlık, proje için hazırlanan Proje Tanıtım Dosyasını ek-4’te yer alan kriterler çerçevesinde beş (5) iş günü içinde inceler. Dosya kapsamındaki bilgi ve belgelerde eksikliklerin bulunması halinde bunların tamamlanması Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlardan istenir.

(3) Eksiklikleri altı (6) ay içerisinde tamamlanmayan Proje Tanıtım Dosyasına ilişkin ÇED süreci sonlandırılır.

Çevresel etki değerlendirmesi gereklidir veya çevresel etki değerlendirmesi gerekli değildir kararı

~~MADDE 17 – (1) Bakanlık, Proje Tanıtım Dosyalarını ek 4’te yer alan kriterler çerçevesinde inceler ve değerlendirir. Bakanlık, bu aşamada gerekli görülmesi halinde Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlardan proje ile ilgili geniş kapsamlı bilgi vermesini, araç gereç sağlamasını, yeterliği kabul edilebilir kuruluşlara analiz, deney ve ölçümler yapmasını veya yaptırmasını isteyebilir.~~

(1) Bakanlık, Proje Tanıtım Dosyalarını Ek-4’te yer alan kriterler çerçevesinde inceler ve değerlendirir. Bakanlık, bu aşamada gerekli görülmesi halinde Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlardan proje ile ilgili geniş kapsamlı bilgi vermesini, araç gereç sağlamasını, yeterliği kabul edilebilir kuruluşlara analiz, deney ve ölçümler yapmasını veya yaptırmasını isteyebilir. Bakanlık inceleme değerlendirme sürecinde gerekli görülmesi halinde yetkili kurum/kuruluşlardan görüş isteyebilir. Otuz (30) takvim günü içerisinde görüş bildirmeyen kurum/kuruluşun görüşü olumlu kabul edilir.

(2) Bakanlık on beş (15) iş günü içinde inceleme ve değerlendirmelerini tamamlar. Proje hakkında "ÇED Gereklidir" veya "ÇED Gerekli Değildir" kararını beş (5) iş günü içinde verir, kararı Valiliğe, proje sahibine ve Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlara bildirir. Valilik, bu kararı askıda ilan ve internet aracılığıyla halka duyurur.

(3) "ÇED Gerekli Değildir" kararı verilen proje için beş (5) yıl içinde mücbir sebep bulunmaksızın yatırıma başlanmaması durumunda "ÇED Gerekli Değildir" kararı geçersiz sayılır.

(4) "ÇED Gereklidir" kararı verilen projeler için bir (1) yıl içerisinde Bakanlığa başvuru yapılmaması durumunda karar geçersiz sayılır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

İzleme ve Kontrol

Yatırımın izlenmesi ve kontrol edilmesi

~~MADDE 18 – (1) Bakanlık, "ÇED Olumlu" kararı veya "ÇED Gerekli Değildir" kararı verilen projelerle ilgili olarak, Nihai ÇED Raporu ve/veya "ÇED Gerekli Değildir" kararına esas Proje Tanıtım Dosyasında taahhüt edilen hususların yerine getirilip getirilmediğini izler ve kontrol eder.~~

(1) Bakanlık, "ÇED Olumlu" kararı veya "ÇED Gerekli Değildir" kararı verilen projelerle ilgili olarak, Nihai ÇED Raporu ve/veya "ÇED Gerekli Değildir" kararına esas Proje Tanıtım Dosyasında taahhüt edilen hususların yerine getirilip getirilmediğini izler ve denetler.” (08.07.2019 değişikliği)

(2) Bakanlık bu görevi yerine getirirken gerekli görmesi durumunda ilgili kurum/kuruluşlarla işbirliği yapar.

~~(3) Proje sahibi, "ÇED Olumlu" kararını aldıktan sonra yatırımın başlangıç, inşaat dönemine ilişkin izleme raporlarını Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlara yaptırmakta, Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar da bu~~

~~raporları Komisyonca belirlenen periyotlarda, Bakanlığa sunmakla yükümlüdür.~~ (09.02.2016 tarihli değişiklik ile yürürlükten kaldırılmıştır.)

(4) Proje sahibi "ÇED Olumlu" veya "ÇED Gerekli Değildir" kararını aldıktan sonra projede yapılacak bu Yönetmeliğe tabi değişiklikleri Bakanlığa veya Valiliğe bildirmekle yükümlüdür.

"(5) ÇED Olumlu Kararı verilen projelerin proje sahibi; komisyonca belirlenen periyotlarda yatırımda kaydedilen gelişmeleri içeren **Proje İlerleme Raporu'** nu, Bakanlıkça yeterli verilen ve söz konusu projenin ÇED Raporu'nun hazırlanmasında görev almayan kurum/kuruluşlara hazırlatarak elektronik sisteme yüklemek ve Bakanlık denetimlerinde sunmakla yükümlüdür. Yükümlülüğün yerine getirilmesine yönelik yöntem Bakanlıkça belirlenir." (08.07.2019 tarihli ilave)

Yönetmeliğe aykırı uygulamaların durdurulması

MADDE 19 – (1) Bu Yönetmelik kapsamındaki projelerde;

a) "ÇED Olumlu" kararı alınmaksızın başlanan faaliyetler Bakanlıkça, "ÇED Gerekli Değildir" karar alınmaksızın başlanan faaliyetler ise mahallin en büyük mülki amiri tarafından süre verilmeksizin durdurulur. "ÇED Olumlu" ya da "ÇED Gerekli Değildir" kararı alınmadıkça yatırıma ilişkin durdurma kararı kaldırılmaz. "ÇED Olumlu" ya da "ÇED Gerekli Değildir" kararı alınmaz ise, yatırımcı faaliyet alanını eski haline getirmekle yükümlüdür. 2872 sayılı Çevre Kanununun ilgili hükümlerine göre işlem tesis edilir.

b) "ÇED Olumlu" kararı ya da "ÇED Gerekli Değildir" kararı verildikten sonra, proje sahibi tarafından nihai ÇED Raporu veya Proje Tanıtım Dosyasında taahhüt edilen hususlara uyulmadığının tespit edilmesi durumunda söz konusu taahhütlere uyulması için projeye ilgili Bakanlıkça/valilikçe bir defaya mahsus olmak üzere ve bir yılı aşmamak üzere süre verilebilir. Bu süre sonunda taahhüt edilen hususlara uyulmaz ise yatırım durdurulur. Yükümlülükler yerine getirilmedikçe durdurma kararı kaldırılmaz. 2872 sayılı Çevre Kanununun ilgili hükümlerine göre işlem tesis edilir. (09.02.2016 tarihli değişiklik)

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Sürelerin uzatılması ve durdurulması

MADDE 20 – (1) Bu Yönetmelikte belirtilen süreler, proje sahibi, Bakanlıkça yeterli verilmiş kurum/kuruluşların talebi ve Bakanlıkça da uygun görülmesi halinde ya da Bakanlığın doğrudan gerekli gördüğü hallerde, gerekçesi belirtilerek Bakanlık tarafından uzatılabilir veya durdurulabilir. Bakanlıkça yeterli verilmiş kurum/kuruluşlara raporlarla ilgili eksiklikleri gidermesi ve ilave işlemler yapması için verilen süreler ÇED sürecine dahil değildir.

"Kapasite artışları

MADDE 20 – (1) Kapasite artışları; "ÇED Olumlu" veya "ÇED Gerekli Değildir" kararı bulunan ve eşik değeri olan projelerde yapılacak kapasite artışı ve/veya genişletilmesinin planlanması durumunda:

a) "ÇED Olumlu" kararı bulunan projelerde;

1) Planlanan artış veya artışlar toplamı Ek-2 listesinde yer alan eşik değer ve üzerinde ise, 16 ncı madde kapsamında başvuru yapılması,

2) Planlanan artış veya artışlar toplamı Ek-1 listesinde yer alan eşik değer ve üzerinde ise, 8 inci madde kapsamında başvuru yapılması,

gerekmektedir.

b) “ÇED Gerekli Değildir” kararı bulunan projelerde planlanan artış veya artışlar toplamı Ek-2 listesinde yer alan eşik değer ve üzerinde ise mevcut proje kapasitesi ile toplanması ve bu toplamın;

1) Ek-2 listesinde yer alan eşik değer ve üzerinde kalması durumunda 16 ncı madde kapsamında başvuru yapılması,

2) Ek-1 listesinde yer alan eşik değer ve üzerinde kalması durumunda 8 inci madde kapsamında başvuru yapılması,

gerekmektedir.

(2) “ÇED Olumlu” veya “ÇED Gerekli Değildir” kararı bulunan projelerde kapasite artışı ve/veya genişletilmesinin planlanması halinde, planlanan projenin etkileri, mevcut karara esas çevresel etkiler ile birlikte kümülatif olarak değerlendirilir.”

Proje sahibinin değişmesi

MADDE 21 – (1) Proje sahibinin herhangi bir nedenle değişmesi durumunda; projenin yeni sahibi, devirle ilgili bilgi ve belgelerin tasdikli suretini, taahhütnamesini ve imza sirkülerini Valiliğe sunmakla yükümlü olup, projenin önceki sahibinin taahhüt ve yükümlülüklerini, devir tarihinden itibaren, başka bir işleme gerek kalmaksızın üstlenmiş sayılır.

Çevresel etki değerlendirmesi uygulamalarının güçlendirilmesi

MADDE 22 – (1) Bakanlık, ÇED uygulamalarına ilişkin olarak, gerektiğinde yerli ve yabancı kurum/kuruluşlar ile işbirliği halinde her türlü eğitim, plan, program ve proje çalışmaları yapabilir; kitap, kitapçık, rehber ve her çeşit doküman hazırlayabilir, seminer ve toplantılar düzenleyebilir.

Askeri projeler

MADDE 23 – (1) Askeri projelerle ilgili ÇED uygulamaları, Milli Savunma Bakanlığının görüşü alınarak Bakanlık tarafından belirlenir.

Olağanüstü durumlar ve özel hükümler

MADDE 24 – (1) Aşağıdaki projeler için uygulanacak ÇED sürecine ilişkin yöntem Bakanlıkça belirlenir:

a) Afet riski altındaki alanların dönüştürülmesi işlemleri, doğal afetler sonucu yıkılan, bozulan, tahrip olan veya hasar gören herhangi bir yatırımın bulunduğu yerde kısmen veya tümü ile yeniden gerçekleştirilmesi planlanan projeler,

b) ÇED Yönetmeliğine tabi olmayan veya Seçme Eleme Kriterlerine tabi olduğu halde proje sahibinin ÇED Raporu hazırlanması talebi üzerine Bakanlıkça uygun görülen projeler,

c) Organize Sanayi Bölgeleri, İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri, Endüstri Bölgeleri, Serbest Bölgeler ile Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde kurulması planlanan projeler,

ç) Stratejik Çevresel Değerlendirme yapılan alanlarda kurulması planlanan projeler,

d) Teknoloji değişikliği uygulamak suretiyle, verim artırımına, doğal kaynak kullanımını azaltmaya ve/veya çevre kirliliğini azaltmaya yönelik yapılmak istenilen değişiklikler veya prototip üretim yapan projeler,

e) Ek-1 listesi veya ek-2 listesinde olup, eşik değeri olmayan projelerde yapılacak her türlü değişikliği içeren projeler,

~~f) “ÇED Olumlu” veya “ÇED Gerekli Değildir” kararı bulunan projelerde yapılacak kapasite artışı ve/veya genişletilmesi planlanan projeler. (09.02.2016 tarihli değişiklik ile yürürlükten kaldırılmıştır.)~~

Entegre projeler

~~MADDE 25 – (1) Bu Yönetmeliğe tabi birden fazla projeyi kapsayan entegre bir projenin planlanması halinde, Bakanlıkça entegre proje için tek bir ÇED Başvuru Dosyası/Proje Tanıtım Dosyası hazırlanması istenebilir.~~

(1) Bu Yönetmeliğe tabi birden fazla projeyi kapsayan entegre bir projenin planlanması halinde, Bakanlıkça entegre proje için tek bir ÇED Başvuru Dosyası/Proje Tanıtım Dosyası hazırlanması istenir.

Yeterlik belgesi

MADDE 26 – (1) ÇED Başvuru Dosyası, ÇED Raporu veya Proje Tanıtım Dosyası hazırlayacak kurum/kuruluşlar Bakanlıktan Yeterlik Belgesi almakla yükümlüdürler. Yeterlik Belgesinin verilmesi, Yeterlik Belgesi verilen kurum/kuruluşların denetimi ve belgenin iptal edilmesi ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça yayımlanacak bir tebliğle düzenlenir.

Çevrimiçi ÇED süreci yönetim sistemi

MADDE 27 – (1) Çevrimiçi ÇED Süreci Yönetim Sisteminin yürütülmesine ilişkin iş ve işlemler Bakanlık tarafından belirlenir ve Bakanlığın internet sayfasında ilan edilir.

(1) ÇED Sürecine ilişkin iş ve işlemler, Çevrimiçi ÇED Süreci Yönetim Sisteminden (e-ÇED) yürütülür. Çevrimiçi ÇED Süreci Yönetim Sisteminin yürütülmesine ilişkin iş ve işlemler Bakanlık tarafından belirlenir ve Bakanlığın internet sayfasında ilan edilir.

~~Kapasite artışları~~

~~**MADDE 27/A – (1)** “ÇED Olumlu” veya “ÇED Gerekli Değildir” kararı bulunan projelerde yapılacak kapasite artışı ve/veya genişletilmesi planlanan projelere ilişkin usul ve esaslar 28 inci madde uyarınca tebliğ ile belirlenir. (09.02.2016 tarihli değişiklik)(YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILMIŞTIR)~~

~~Bildirim ve bilgi verme yükümlülüğü~~

~~**MADDE 27/B – (1)** Proje sahibi, “ÇED Olumlu” kararını aldıktan sonra yatırımın başlangıç ve inşaat dönemine ilişkin süreçte komisyonca belirlenen periyotlarda yatırım sürecinde kaydedilen gelişmeleri, Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlara, Bakanlığa bildirmekle yükümlüdür.” (09.02.2016 tarihli değişiklik) (YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILMIŞTIR)~~

Tebliğler

MADDE 28 – (1) Bakanlık, gerekli gördüğü hallerde bu Yönetmeliğin uygulanmasına ilişkin olarak tebliğler çıkarabilir.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 29 – (1) 3/10/2013 tarihli ve 28784 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçiş süreci

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden önce, ÇED Başvuru Dosyası/Proje Tanıtım Dosyası Valiliğe ya da Bakanlığa sunulmuş projelere bu Yönetmeliğin lehte olan hükümleri ve/veya başvuru tarihinde yürürlükte olan Yönetmelik hükümleri uygulanır.

Kapsam dışı projeler

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin ilk yayım tarihi olan 7/2/1993 tarihinden önce üretime ve/veya işletmeye başladığı belgelenen projeler Çevresel Etki Değerlendirmesi kapsamı dışındadır.

Kanuni kapsam dışı projeler

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) 23/6/1997 tarihinden önce kamu yatırım programına alınmış olup, 29/5/2013 tarihi itibariyle üretim veya işletmeye başlamış olan projeler ile bunların gerçekleştirilmesi için zorunlu olan yapı ve tesisler Çevresel Etki Değerlendirmesi kapsamı dışındadır.

Yürürlük

MADDE 30 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 31 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Çevre ve Şehircilik Bakanı yürütür.

EK- 1 LİSTESİ

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ UYGULANACAK PROJELER LİSTESİ

1- Rafineriler:

- a) Ham petrol rafinerileri,
- b) 500 ton/gün üzeri taşkömürü ve bitümlü maddelerin gazlaştırılması ve sıvılaştırılması projeleri,
- c) Doğalgaz sıvılaştırma ve gazlaştırma tesisleri,

2- Termik güç santralleri:

- a) Toplam ısı gücü 300 MWt ve daha fazla olan termik güç santralleri ile diğer yakma sistemleri,

b) Nükleer güç santralleri veya diğer nükleer reaktörlerin kurulması veya sökülmesi, (maksimum gücü sürekli termik yük bakımından 1 kilovattı aşmayan, atom çekirdeği parçalanabilen ve çoğalan maddelerin dönüşümü, üretimi amaçlı araştırma projeleri hariç)

3- Nükleer yakıt tesisleri:

- Nükleer yakıtların yeniden işlenmesi,
- Nükleer yakıtların üretimi veya zenginleştirilmesi,
- Radyasyondan arınmış nükleer yakıtların veya sınır değerinin üzerinde radyasyon içeren atıkların işlenmesi,
- Radyasyonlu nükleer yakıtların nihai bertarafı işlemi,
- Sadece radyoaktif atıkların nihai bertarafı işlemi,
- Sadece radyasyonlu nükleer yakıtların (10 yıldan uzun süre için planlanmış) veya radyoaktif atıkların üretim alanından farklı bir alanda depolanması,
- Radyasyondan arınmış nükleer yakıtların nihai bertarafı,

4- Metal endüstri tesisleri:

- Cevherden demir ve/veya çelik üreten tesisler, (250.000 ton/yıl ve üzeri)
- Demir ve/veya çelikten çelik üreten tesisler, (Hurda dahil) (250.000 ton/yıl ve üzeri)
- Demir ve/veya çeliğin ergitildiği ve dökümünün yapıldığı tesisler, (Hurda dahil) (250.000 ton/yıl ve üzeri)
- Demir dışı metallerin ergitildiği ve dökümünün yapıldığı tesisler, (250.000 ton/yıl ve üzeri)
- Sıcak haddeleme tesisleri,

1) Demir veya çeliğin haddelendiği tesisler, (250.000 ton/yıl ve üzeri)

2) Demir dışı metallerin haddelendiği tesisler, (250.000 ton/yıl ve üzeri)

5- Asbest çıkartılması ve asbest içeren ürünleri işleme veya dönüştürme tesisleri:

- Asbest madeni işletmeleri ve zenginleştirme tesisleri,
- Son ürün olarak friksiyon (Sürtünme) maddesi üreten 50 ton/yıl ve üzeri kapasiteli tesisler,
- 200 ton/yıl ve üzeri asbest kullanan diğer tesisler,
- 10.000 ton/yıl ve üzeri kapasiteli, son ürünü asbestli beton olan tesisler,

6- Fonksiyonel olarak birbirine bağlı çeşitli birimleri kullanarak endüstriyel ölçekte üretim yapan kimya tesisleri:

- Organik kimyasalların üretimi,
- İnorganik kimyasalların üretimi,
- Yıllık 20.000 ton ve üzeri fosfor, azot ve potasyum bazlı basit veya bileşik gübrelerin üretimi.

7- Patlayıcı ve/veya parlayıcı maddelerin üretildiği tesisler,

8- Yollar ve havaalanları:

- 100 km ve üzeri demiryolu hatları,
- Pist uzunluğu 2.100 m ve üzeri olan havaalanları,
- Otoyollar ve devlet karayolları,
- Şehirlerarası dört ve üzeri şeritli karayollarının yapımı,
- İki ya da daha az trafik şeridi bulunan mevcut şehirlerarası karayollarının dört ya da daha fazla trafik şeritli olacak şekilde yenilenmesi ya da genişletilmesi, yeniden yapılan ya da genişletilen bölümün sürekli uzunluğunun 10 km ya da daha uzun olacak şekilde uzatılması,

9- Su yolları, limanlar ve tersaneler:

a) 1.350 DWT ve üzeri ağırlıktaki deniz araçlarının geçişine izin veren kıta içi suyollarının yapımı ve kıta içi su trafiği için yapılacak olan limanlar,

b) 1.350 DWT ve üzeri ağırlıktaki deniz araçlarının yanaşabileceği ticari amaçlı liman, iskele, rıhtım ve dolfenler,

c) Tersaneler,

ç) 24 m ve üzerinde yat veya teknelerin imalat, bakım ve onarım hizmetlerinden birini yapan tesisler,

d) Gemi sökülme yerleri,

e) Yat limanları,

10- Tehlikeli ve/veya özel işleme tabi atıklar:

a) Tehlikeli ve/veya özel işleme tabi atıkların geri kazanıldığı, yakıldığı (Oksitlenme yoluyla yakma, piroliz, gazlaştırma, plazma vb. termal işlemler) düzenli depolandığı ve/veya nihai bertarafının yapıldığı tesisler,

b) Kapasitesi 1 ton/gün ve üzerinde olan tıbbi atıklar için projelendirilen yakma tesisleri,

c) Yıllık işleme kapasitesi 2.000 ton ve üzeri olan atık yağ geri kazanımı için projelendirilen tesisler,

11- İnşaat yıkıntı ve hafriyat atıkları hariç olmak üzere alanı 10 hektardan büyük ve/veya hedef yılı da dahil günlük 100 ton ve üzeri olan atıkların geri kazanıldığı, yakıldığı (oksidlenme yoluyla yakma, piroliz, gazlaştırma, plazma vb. termal işlemler) düzenli depolandığı ve/veya nihai bertarafının yapıldığı tesisler,

12- 10 milyon m³/yıl ve üzeri yeraltı suyu çıkarma veya suyu yeraltında depolama projeleri,

~~13- Boru ile içme suyu taşımaları dışında kalan ve akarsu havzaları arasında, 100 milyon m³/yıl ve üzeri su aktarma projeleri,~~

13- Boru ile içme suyu taşımaları dışında kalan, akarsu havzaları arasında 10 milyon m³/yıl ve üzeri su aktarma projeleri.

- 14- Göl hacmi 10 milyon m³ ve üzeri olan baraj veya göletler,
15- Kurulu gücü 10 MWm ve üzeri olan hidroelektrik santralleri,
16- Kapasitesi 150.000 eşdeğer kişi ve/veya 30.000 m³/gün üzeri olan atık su arıtma tesisleri,
17- Günlük kapasitesi 100 ton ve üzeri hayvan yetiştiriciliğinden kaynaklı dışkıların yakıldığı, geri kazanıldığı ve/veya bertaraf edildiği tesisler,
18- Hayvan kesim tesisleri:
a) Büyükbaş ve/veya küçükbaş hayvan kesiminin yapıldığı tesisler, [(100 kesim ünitesi/gün ve üzeri), (Her bir kesim ünitesi eşdeğerleri: 1 baş sığır, 2 baş deve kuşu, 4 baş domuz, 8 baş koyun, 10 baş keçi, 130 baş tavşan)]
b) Kanatlı hayvanların kesiminin yapıldığı tesisler, [(60.000 adet/gün ve üzeri tavuk ve eşdeğeri diğer kanatlılar) (1 adet hindi = 7 adet tavuk esas alınmalıdır)]
19- Hayvan yetiştirme tesisleri:
a) 5.000 baş ve üzeri büyükbaş yetiştirme tesisleri,
b) 25.000 baş ve üzeri küçükbaş yetiştirme tesisleri,
c) Büyükbaş ve küçükbaş hayvanların birlikte yetiştirilmesi, [(5.000 büyükbaş ve üzeri, 1 büyükbaş=5 küçükbaş eşdeğeri esas alınmalıdır)]
ç) 900 baş ve üzeri domuz besi tesisleri,
d) Kanatlı yetiştirme tesisleri, [(Bir üretim periyodunda 60.000 adet ve üzeri tavuk (civciv, damızlık, piliç, vb.) veya eşdeğer diğer kanatlılar) (1 adet hindi = 7 adet tavuk esas alınmalıdır)]
20- Kültür balıkçılığı projeleri, (1.000 ton/yıl ve üzeri üretim)
21- Bitkisel ürünlerden ham yağ üretimi veya rafinasyon işleminin yapıldığı tesisler, [200 ton/gün yağ ve üzeri.(kekik, papatya ve benzeri esansiyel yağlar hariç)]
22- Süt işleme tesisleri, (Çiğ süt işleme kapasitesi 100.000 litre /gün ve üzeri)
23- Maya fabrikaları, (25.000 ton/yıl ve üzeri)
24- Şeker fabrikaları,
25- Orman ürünleri ve selüloz tesisleri:
a) Selüloz üretim tesisleri,
b) Kereste veya benzeri lifli maddelerden kâğıt hamuru üretim tesisleri,
c) Her çeşit kâğıt üretim tesisleri, (60.000 ton/yıl ve üzeri kapasiteli)
26- Yıllık kapasitesi 3.000 ton ve üzeri olan kasar (Haşıl sökme, ağartma, merserizasyon, kostikleme ve benzeri.) veya yıllık kapasitesi 3.000 ton ve üzeri olan boyama birimlerini içeren iplik, kumaş veya halı fabrikaları,
27- Madencilik projeleri:
a) ~~25 hektar ve üzeri çalışma alanında (Kazı ve döküm alanı toplamı olarak) açık işletmeler,~~
a) ~~Ruhsat alanı büyüklüğüne bakılmaksızın 25 hektar ve üzeri çalışma alanında (Kazı ve döküm alanı toplamı olarak) açık işletmeler,~~
a) ~~25 hektar ve üzeri çalışma alanında (Kazı ve döküm alanı dâhil) planlanan açık işletmeler veya bu işletmelere ait "ÇED Gereklî Değildir" kararı bulunan projelere ilave olarak planlanan alan artışları, (14.06.2018 tarihli değişiklik)~~
a) ~~25 hektar ve üzeri arazi yüzeyinde (Kazı ve döküm alanı dahil) planlanan açık işletmeler,(19.04.2019 Tarihli değişiklik)~~
b) 150 hektarı aşan (Kazı ve döküm alanı toplamı olarak) çalışma alanında açık işletme yöntemi ile kömür çıkarma,
c) Biyolojik, kimyasal, elektrolitik ya da ısıl işlem yöntemleri uygulanan cevher zenginleştirme tesisleri ve/veya bu zenginleştirme tesislerine ilişkin atık tesisleri,
ç) 400.000 ton/yıl ve üzeri kırma, eleme, yıkama ve cevher hazırlama işlemlerinden en az birini yapan tesisler.
28- 500 ton/gün ham petrol, 500.000 m³/gün doğal gaz veya kaya gazının çıkarılması,
29- Petrol, doğalgaz ve kimyasalların 40 km'den uzun 600 mm ve üzeri çaplı borularla taşınması,
30- Çimento fabrikaları,
31- Kapasitesi 50.000 m³ ve üzeri olan petrol, doğalgaz, petrokimya ve kimyasal maddelerin depolandığı tesisler,
32- Ham deri işleme tesisleri, (Konfeksiyon ürünleri hariç) (2.000 ton/yıl ve üzeri)
33- İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri, (Ek-1 listesi ve ek-2 listesinde yer alan projeler)
34- Pil ve/veya akü üretim tesisleri, (Montaj yapılan tesisler hariç)
35- Tarım ilaçlarının ve/veya farmasötik ürünlerin etken maddelerinin üretildiği tesisler,
36- Motorlu taşıtların üretimi, [Kara taşıtları (otomobil, otobüs ve benzeri); tarım makinaları (traktör, biçerdöver ve benzeri); iş makinaları (dozer, ekskavator ve benzeri); savunma sanayi taşıtları (tank, zırhlı araç ve benzeri)] (montaj yapılan tesisler hariç) (10.000 adet/yıl ve üzeri)
37- Demiryolu taşıtlarının üretiminin yapıldığı tesisler, (Montaj yapılan tesisler hariç) (1.000 adet/yıl ve üzeri)
38- Motorlu hava taşıtlarının üretimi,
39- Cam, cam elyafı, taş yünü ve benzeri üretim tesisleri, (100.000 ton/yıl ve üzeri)
40- Lastik üretim tesisleri, (İç ve dış motorlu taşıt ve uçak lastikleri, kolon, sırt kauçuğu, kord bezi ve benzeri)

- 41- Seramik veya porselen üretimi yapan tesisler, [Hammadde kapasitesi (çamur hazırlama, astarlama, sırlama vb. işlemlerde kullanılan malzemeler)] (300.000 ton/yıl ve üzeri)
- 42- Turizm konaklama tesisleri: Oteller, tatil köyleri ve/veya turizm kompleksleri ve benzeri, (500 oda ve üzeri)
- ~~43- Kurulu gücü 50 MWm ve üzeri rüzgar enerji santralleri,~~
- 43- Türbin sayısı 20 adet ve üzerinde veya kurulu gücü 50 MWm ve üzerinde olan rüzgar enerji santralleri
- 44- Jeotermal kaynağın çıkartılması ve kullanılması, (Isıl kapasitesi 20 MWe ve üzeri)
- ~~45- Kurulu gücü 10 MWe ve üzeri güneş enerjisi santralleri,~~
- 45- Proje alanı 20 hektar ve üzerinde veya kurulu gücü 10 MWe ve üzerinde olan güneş enerji santralleri
- 46- 154 kV (Kilovolt) ve üzeri gerilimde 15 km ve üzeri uzunluktaki elektrik enerjisi iletim hatları.

SEÇME-ELEME KRİTERLERİ UYGULANACAK PROJELER LİSTESİ
(Ek-1 Listesinde Yer Alan Alt Sınırlar Bu Listede Üst Sınır Olarak Alınır)

- 1- 50-500 ton/gün taş kömürü ve bitümlü maddelerin gazlaştırılması ve sıvılaştırılması projeleri,
- 2- a) Kimyasalların üretimi, petrolden yağlama maddesi üretimi veya ara ürünlerin işlenmesi için projelendirilen tesisler, (Proses kaynaklı atığı ve yan ürünü olmayan sadece karışım yapan tesisler bu kapsamın dışındadır)
- b) Yıllık işleme kapasitesi 2.000 ton'dan az olan atık yağ geri kazanım tesisleri,
- c) Kapasitesi 200-1.000 kg/gün arasında olan tıbbi atık yakma tesisleri ve/veya tıbbi atıkların fiziksel ve kimyasal olarak işleme tabi tutulduğu tesisler,
- ~~e) Tehlikeli ve/veya özel işleme tabi atıkların fiziksel yöntemlerle geri kazanıldığı tesisler, (Ömrünü tamamlamış lastiklerin, kabloların kırma ve parçalama işlemleri hariç)~~
- e) Tehlikeli, tehlikesiz ve/veya özel işleme tabi atıkların fiziksel yöntemlerle geri kazanıldığı tesisler, (Ömrünü tamamlamış lastiklerin, kabloların kırma ve parçalama işlemleri, tehlikesiz atık niteliğinde olan metal, kağıt, plastik atıkları toplama, ayırma, kesme, parçalama, öğütme ve granül elde etme işlemleri ile solar kurutma işlemleri hariç)
- 3- Depolama kapasitesi 500-50.000 m³ arası olan doğalgaz, petrokimya, petrol ve kimyasal maddelerin depolandığı tesisler, (Perakende satış istasyonları bu kapsamın dışındadır)
- 4- Tarım ilaçları ve farmasötik ürünlerin (Aşı ve serum üretimi hariç), boya ve cilaların (Reçine ünitesini ihtiva eden), peroksitlerin ve bitki gelişim düzenleyicilerin üretildiği, elastomer esaslı ürünlerin (Vulkanizasyon işlemini içeren) işleme tabi tutulduğu tesisler,
- 5- İnşaat yıkıntı ve hafriyat atıkları hariç olmak üzere günlük kapasitesi 100 ton'un altında olan atıkların kompostlaştırıldığı ve/veya diğer tekniklerle geri kazanıldığı, yakıldığı (Oksitlenme yoluyla yakma, piroliz, gazlaştırma, plazma vb. termal işlemler), düzenli depolandığı ve/veya nihai bertarafının yapıldığı tesisler,
- 6- Hammadde üretim ünitesini içeren sabun ve/veya deterjan üretimi yapan tesisler,
- 7- Kapasitesi 500 ton ve üzeri olan patlayıcı ve/veya parlayıcı madde depolama tesisleri,
- 8- Metal endüstrisi: (1.000 ton/yıl ve üzeri)
- a) Cevherden demir ve/veya çelik üreten tesisler,
- b) Hurda demir ve/veya çelikten çelik üreten tesisler,
- c) Demir ve/veya çeliğin ergitildiği ve dökümünün yapıldığı tesisler, (Hurda dahil)
- ç) Demir dışı metallerin ergitildiği ve dökümünün yapıldığı tesisler,
- d) Sıcak haddeleme tesisleri,
- 1) Demir veya çeliğin haddelendiği tesisler,
- 2) Demir dışı metallerin haddelendiği tesisler,
- e) Soğuk haddeleme tesisleri, (Tel çekme tesisleri hariç)
- 1) Demir veya çeliğin haddelendiği tesisler,
- 2) Demir dışı metallerin haddelendiği tesisler,
- ~~9- Tank/havuz hacminin 10 m³ ve üzeri olduğu, elektrolitik veya kimyasal bir proses kullanılarak metal veya plastik maddelerin yüzeylerinin metalle kaplandığı tesisler ve/veya yüzey temizleme işleminin yapıldığı tesisler,~~
- 9- Tank/havuz hacminin 5 m³ ve üzeri olduğu, elektrolitik veya kimyasal bir proses kullanılarak metal veya plastik maddelerin yüzeylerinin metalle kaplandığı tesisler ve/veya yüzey temizleme işleminin yapıldığı tesisler,
- 10- Tekstil tesisleri:
- a) Boyama (Kimyasal veya kök boya kullanılarak) veya kasar işlemleri yapan iplik, kumaş veya halı fabrikaları,
- b) Yün veya tiftiğin ovalanması, yağının alınması veya ağartmasının yapıldığı endüstriyel tip tesisler,
- c) Denim (Kot) veya konfeksiyon ürünleri yıkama tesisleri, (Yumuşaklık ve çekmezlik özelliği kazandırmak için sadece yumuşatıcılarla yapılan normal yıkama hariç)
- ç) Baskı işlemleri yapan tesisler, (Baskı sonrası kumaşın yıkama işlemine tabi tutulduğu tesisler)
- 11- Cam, cam elyafı, taş yünü ve benzeri üretim tesisleri,
- 12- Her çeşit kâğıt üretim tesisleri,
- 13- Lastik kaplama tesisleri, (Soğuk lastik kaplama hariç)
- 14- Ham deri işleme tesisleri, (Konfeksiyon ürünleri hariç)
- 15- Motorlu taşıtların üretimi, [Kara taşıtları (otomobil, otobüs ve benzeri); tarım makineleri (traktör, biçerdöver ve benzeri); iş makineleri (dozer, ekskavatör ve benzeri); savunma sanayi taşıtları (tank, zırhlı araç ve benzeri)] (Montaj yapılan tesisler hariç)
- 16- İçten yanmalı motor üretimi,
- 17- Demiryolu taşıtlarının üretiminin yapıldığı tesisler, (Montaj yapılan tesisler hariç)

18- Hazır beton tesisleri, çimento veya diğer bağlayıcı maddeler kullanılarak şekillendirilmiş malzeme üreten tesisler, ön gerilimli beton elemanı, gaz beton, betopan ve benzeri üretim yapan tesisler, (Üretim kapasitesi 100 m³/saat ve üzeri)

19- Tuğla veya kiremit üretimi yapan tesisler, [Hammadde kapasitesi (çamur hazırlamaya esas malzemeler)] (1.000 ton/yıl ve üzeri)

20- Seramik veya porselen üretimi yapan tesisler, [Hammadde kapasitesi (çamur hazırlama, astarlama, sırlama vb. işlemlerde kullanılan malzemeler)] (1.000 ton/yıl ve üzeri)

21- Klinker öğütme tesisleri,

22- Asfalt plant tesisleri,

23- Tehlikeli ve/veya özel işleme tabi atıkların ara depolanması,

24- Anfo üretimi,

25- Tuzun çıkarıldığı ve/veya işlendiği tesisler, (Eleme, paketleme hariç)

26- Yıllık 1.000 ton ve üzeri fosfor, azot ve potasyum bazlı basit veya bileşik gübrelerin her türlü üretimi,

27- Bitkisel ürünlerin üretimi:

a) Bitkisel ham yağ veya rafine yağ üreten tesisler, (Kekik, papatya ve benzeri esansiyel yağların üretimi hariç)

b) Nişasta üretimi veya nişasta türevlerinin üretildiği tesisler,

c) Fermantasyon ile şalgam veya sirke üretim tesisleri, (1.000.000 litre/yıl ve üzeri)

ç) Suma üretim tesisi, (5.000 litre/yıl ve üzeri)

d) Malt üretim tesisi, (5.000 ton/yıl ve üzeri)

e) Zeytin işleme tesisi, (1.500 ton/yıl ve üzeri)

f) Sigara fabrikaları veya Sarmalık kıyılmış tütün mamulleri üretimi yapan tesisler, (1000 ton/yıl ve üzeri)

g) Maya fabrikaları,

ğ) Alkollü içecek üretimi, (5.000 litre/yıl ve üzeri)

h) Meyve püresi, meyve konsantresi veya meyve türevli içecek üretilen tesisler, (1.000.000 litre/yıl ve üzeri)

ı) Alkolsüz gazlı içecek üretilen tesisler, (Soda, meyveli soda üreten tesisler hariç) (1.000.000 litre/yıl ve üzeri)

i) Meyan kökü, demirhindi, şerbetçi otu gibi bitkilerin işlendiği tesisler, (1.000.000 litre/yıl ve üzeri)

j) Salça üretilen tesisler, (1.000 ton/yıl ve üzeri)

28- Hayvansal ürünlerin üretimi:

a) Hayvansal yağların eritildiği tesisler,

b) Su ürünleri işleme tesisleri,

c) Süt işleme tesisleri, (Çiğ süt işleme kapasitesi 10.000 litre /gün ve üzeri)

ç) Kültür balıkçılığı projeleri, (30 ton/yıl ve üzeri üretim),

d) Balık kuluçkahaneleri, (40 milyon adet/yıl ve üzeri yavru üretimi)

e) Büyükbaş ve/veya küçükbaş hayvan kesiminin yapıldığı tesisler [(20 kesim ünitesi/gün ve üzeri), (Her bir kesim ünitesi eşdeğerleri: 1 baş sığır, 2 baş deve kuşu, 4 baş domuz, 8 baş koyun, 10 baş keçi, 130 baş tavşan)],

f) Kanatlı hayvanların kesiminin yapıldığı tesisler [(1.000 adet/gün ve üzeri tavuk ve eşdeğeri diğer kanatlılar) (1 adet hindi = 7 adet tavuk esas alınmalıdır)],

g) Likit yumurta üretim tesisi, (10 ton/gün ve üzeri)

ğ) Rendering tesisleri,

h) Peynir altı suyu işleme tesisleri, (İşleme kapasitesi 10.000 litre /gün ve üzeri)

29- Kapasitesi 1-100 ton/gün arasında olan, hayvan yetiştiriciliğinden kaynaklı dışkıların yakıldığı, geri kazanıldığı ve/veya bertaraf edildiği tesisler,

30- Hayvan yetiştirme tesisleri:

a) 500 baş ve üzeri büyükbaş yetiştirme tesisleri,

b) 2.500 baş ve üzeri küçükbaş yetiştirme tesisleri,

c) Büyükbaş ve küçükbaş hayvanların birlikte yetiştirilmesi, (500 büyükbaş ve üzeri, 1 büyükbaş=5 küçükbaş eşdeğeri esas alınmalıdır)

ç) Kanatlı yetiştirme tesisleri [(Bir üretim periyodunda 20.000 adet ve üzeri tavuk (civciv, piliç, ve benzeri) veya eşdeğer diğer kanatlılar) (1 adet hindi = 7 adet tavuk)],

d) Kürk hayvanı yetiştiriciliği yapan tesisler, (5.000 adet ve üzeri)

e) 300 baş ve üzeri domuz besi tesisleri,

31- Altyapı tesisleri:

a) Kıta içi su yollarının yapımı, (Ek-1 listesinde yer almayanlar)

b) Ek-1 listesinde yer almayan, ticari amaçlı liman, iskele, rıhtım ve dolfenler, (güneşlenme, sportif amaçlı iskeleler ve şamandıralar hariç)

c) Balıkçı barınakları, römorkör barınakları,

ç) Denizden 10.000 m² ve üzerinde alan kazanılması projeleri,

d) Erozyonla mücadele etmek için kıyılarda yapılan çalışmalar ve kıyının değişimine neden olabilecek deniz kenarında yapılan çalışmalar; dalgakıran, mahmuz, mendirek, set ve benzeri, (Bunların bakımı onarımı hariç)

- e) Ek-1 listesinde yer almayan demiryolu hatları, (Bağlantı/İltisak hatları hariç)
- f) Demiryolu güzergah değişikliği, güzergahtan ayrılan kısımların sürekli uzunluğu 30 km. ve üzerinde olması,
- g) Mevcut demiryolu güzergahı korunarak hat sayısının çoğaltılması,
- ğ) Lojistik merkez,
- h) Şehiriçi yolcu taşımaya yönelik tramvay, metro, hafif raylı taşıma sistemleri ve benzeri),
- ı) Havaalanları, (Ek-1 listesinde yer almayanlar)
- i) 20 km ve üzeri çevre yolları,
- j) İl yolları, (Mahalle ve Köy yolları hariç)
- k) Ek-1 listesi ve ek-2 listesinde yer alan karayolu projelerinin, 20 km ve üzerinde sürekli uzunlukta güzergahının değiştirilmesi,
- l) İki veya daha az trafik şeridi bulunan mevcut il yollarının dört veya daha fazla şeritli olacak şekilde en az 20 km sürekli uzunlukta genişletilmesi,
- m) 50.000 m³ ve üzeri malzeme çıkarılması planlanan dip taraması projeleri,
- n) Çekkek yerleri,
- o) 10-24 m arasında yat veya teknelerin imalat, bakım ve onarım hizmetlerinden birini yapan tesisler,
- ö) Derin deniz deşarjı projeleri,
- 32-Turizm konaklama tesisleri: Oteller, tatil köyleri, turizm kompleksleri vb. (100 oda ve üzeri)
- ~~33- Toplu konut projeleri, (500 konut ve üzeri)~~
- 33- Toplu konut projeleri (200 konut ve üzeri)
- 34- Kapladığı alan 50.000 m² ve üzeri olan daimi kamp ve karavan alanları,
- 35- Temalı parklar, (50.000 m² ve üzeri alanda kurulmuş, bilim, kültür, doğa veya spor gibi herhangi bir temayı esas alarak müşterilere izleme, eğlenme ve bilgilenme hizmetleri sunan tesisler)
- 36- Kayak merkezleri, (1.000 m ve üzeri mekanik tesisleri olan)
- 37- Arabalar ve motosikletler için kalıcı yarış ve test parkurları,
- 38- Golf tesisleri,
- ~~39- Alışveriş merkezleri, (Kapalı otoparklar dâhil 50.000 m² ve üzeri projeler)~~
- 39- Alışveriş merkezleri (10.000 m² ve üzeri kapalı inşaat alanı)
- 40- 154 kV ve üzeri gerilimde 5-15 km uzunlukta olan elektrik enerjisi iletim hatları.
- 41- Kurulu gücü 1-10 MWm olan hidroelektrik enerji santralleri,
- ~~42- Kurulu gücü 10-50 MWm olan rüzgâr enerji santralleri,~~
- 42- Türbin sayısı 5 adet ve üzerinde veya kurulu gücü 10 MWm ve üzerinde 50 MWm altında olan rüzgar enerji santralleri
- 43- Jeotermal kaynağın çıkartılması ve kullanılması, (Isıl gücü 5 MWe ve üzeri)
- 44- Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su elde edilmesi için kurulan endüstriyel tesisler, (Toplam ısıl gücü 20 MWt-300 MWt arası olanlar)
- ~~45 Kurulu gücü 1-10 MWe olan güneş enerjisi santralleri,(çatı ve cephe sistemleri hariç)~~
- 45- Proje alanı 2 hektar ve üzerinde veya kurulu gücü 1 MWe ve üzerinde olan güneş enerji santralleri (çatı ve cephe sistemleri hariç)
- 46- Göl hacmi 5 milyon m³ ve üzeri olan baraj ve göletler,
- ~~47- 1.000.000 m³/yıl ve üzeri yeraltı suyu çıkarma veya yeraltında depolama projeleri,~~
- 47- 300.000 m³/yıl ve üzerinde, yeraltından su çıkarma veya suyu yeraltında depolama projeleri,
- 48- Akarsu yatakları ile ilgili projeler:
- a) Akarsu havzaları arasında su aktarma projeleri, (Ek-1 listesinde yer almayanlar)
- b) Sürekli akış gösteren akarsuların yataklarında 5 km ve üzerinde düzenleme yapılan projeler,
- 49- Madencilik projeleri:
- a) Madenlerin çıkarılması, (Ek-1 listesinde yer almayanlar)
- a) Ruhsat alanı büyüklüğüne bakılmaksızın 25 hektara kadar çalışma alanında (kazı ve döküm alanı toplamı olarak) açık işletme yöntemi ile madenlerin çıkarılması,
- a) Madenlerin çıkarılması (Ek-1 listesinde yer almayanlar) (14.06.2018 tarihli değişiklik)
- b) Yıllık 5.000 m³ ve/veya 250.000 m² ve üzeri kapasiteli mermer ve dekoratif taşların kesme, işleme vesayalama tesisleri,
- c) 1.000.000 m³/yıl ve üzerinde metan gazının çıkartılması ve depolanması,
- ç) Karbondioksit, kaya gazı ve diğer gazların çıkartıldığı, depolandığı veya işlendiği tesisler, (Atölye tipi dolun tesisleri hariç)
- d) Kıırma, eleme, yıkama ve cevher hazırlama işlemlerinden en az birini yapan tesisler, (Ek-1 listesinde yer almayanlar)
- e) Cevher zenginleştirme tesisleri ve/veya bu zenginleştirme tesislerine ilişkin atık tesisleri, (Ek-1 listesinde yer almayanlar)
- 50- Kömür işleme tesisleri:
- a) Havagazı ve kok fabrikaları,
- b) Kömür briketleme tesisleri,

- c) Lavvar tesisleri,
51- Petrokok, kömür ve diğer katı yakıtların depolama, sınıflama ve ambalajlama tesisleri, (Perakende satış birimleri hariç)
52- Kireç fabrikaları ve/veya alçı fabrikaları,
53- Manyezit işleme tesisleri,
54- Perlit ve benzeri maden genleştirme tesisleri,
55- Maden, petrol ve jeotermal kaynak arama projeleri, (Sismik, elektrik, manyetik, elektromanyetik, jeofizik vb. yöntemle yapılan aramalar hariç)
56- Kapasitesi 50.000-150.000 eşdeğer kişi ve/veya 10.000-30.000 m³/gün olan atık su arıtma tesisleri.
“57- Define arama projeleri.” (28.11.2019 tarihli değişiklik yayım tarihi ile yürürlüğe girmiştir.)

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ GENEL FORMATI

Başlık Sayfası:

Proje Sahibinin Adı:

Adresi

Telefon, GSM ve Faks Numarası:

e-posta:

Projenin Adı:

Proje Bedeli:

Proje İçin Seçilen Yerin Açık Adresi (İli, İlçesi, Mevkii):

Projenin ÇED Yönetmeliği Kapsamındaki Yeri (Sektör, Alt Sektör):

Projenin NACE Kodu:

Raporu Hazırlayan Çalışma Grubunun / Kuruluşun Adı:

Adresi:

Telefon ve Faks Numaraları:

Başvuru Dosyasının Sunum Tarihi:

İçindekiler Listesi:

Projenin Teknik Olmayan Özeti:

Bölüm I: Projenin Tanımı ve Özellikleri

a) Proje konusu yatırımın tanımı, özellikleri, ömrü, hizmet maksatları, önem ve gerekliliği

b) Projenin yer ve teknoloji alternatifleri, proje için seçilen yerin koordinatları

Bölüm II: Proje Yeri ve Etki Alanının Mevcut Çevresel Özellikleri

Proje alanının ve önerilen proje nedeniyle etkilenmesi muhtemel olan çevrenin; nüfus, fauna, flora, jeolojik ve hidrojeolojik özellikler, doğal afet durumu, toprak, su, hava, atmosferik koşullar, iklimsel faktörler, mülkiyet durumu, kültür varlığı ve sit özellikleri, peyzaj özellikleri, arazi kullanım durumu, hassasiyet derecesi (Ek-5'deki Duyarlı Yörelere Listesi de dikkate alınarak) benzeri özellikleri

Bölüm III: Projenin İnşaat ve İşletme Aşamasında Çevresel Etkileri ve Alınacak Önlemler

Projenin;

a) Çevreyi etkileyebilecek olası sorunların belirlenmesi, kirleticilerin miktarı, alıcı ortamla etkileşimi, kümülatif etkilerin belirlenmesi

b) Sera gazı emisyon miktarının belirlenmesi ve emisyonların azaltılması için alınacak önlemler,

c) Projenin çevreye olabilecek olumsuz etkilerinin azaltılması için alınacak önlemler

ç) İzleme Planı (inşaat dönemi)

Bölüm IV: Halkın Katılımı

a) Projeden etkilenmesi muhtemel ilgili halkın belirlenmesi ve halkın görüşlerinin çevresel etki değerlendirmesi çalışmasına yansıtılması için önerilen yöntemler

b) Görüşlerine başvurulması öngörülen diğer taraflar

Notlar ve Kaynaklar

Ekler: Çevresel Etki Değerlendirmesi Başvuru Dosyası hazırlanmasında kullanılan bilgi ve belgeler ile raporda kullanılan tekniklerden rapor metninde sunulamayan belgeler.

Proje için seçilen yerin koordinatları

Proje için belirlenen yer ve alternatiflerinin varsa; çevre düzeni, nazım, uygulama imar planı, vaziyet planı veya plan değişikliği teklifleri

Proje ile ilgili olarak daha önceden ilgili kurumlardan alınmış belgeler

**PROJE TANITIM DOSYASININ HAZIRLANMASINDA ESAS ALINACAK
SEÇME ELEME KRİTERLERİ**

Başlık Sayfası:

Proje Sahibinin Adı:

Adresi:

Telefon, GSM ve Faks Numarası:

e-posta:

Projenin Adı:

Proje Bedeli:

Proje İçin Seçilen Yerin Açık Adresi (İli, İlçesi, Mevkii):

Projenin ÇED Yönetmeliği Kapsamındaki Yeri (Sektör, Alt Sektör):

Projenin NACE Kodu:

Raporu Hazırlayan Çalışma Grubunun /Kuruluşun Adı:

Adresi:

Telefon ve Faks Numaraları:

Proje Tanıtım Dosyasının Sunum Tarihi:

İçindekiler listesi:

Projenin Teknik Olmayan Özeti:

1.Projenin Özellikleri:

- Projenin ve yerin alternatifleri (proje teknolojisinin ve proje alanının seçilme nedenleri),
- Projenin iş akım şeması, kapasitesi, kapladığı alan, teknolojisi, çalışacak personel sayısı,
- Doğal kaynakların kullanımı (arazi kullanımı, su kullanımı, kullanılan enerji türü vb.),
- Atık miktarı(katı, sıvı, gaz ve benzeri) ve atıkların kimyasal, fiziksel ve biyolojik özellikleri,
- Kullanılan teknoloji ve malzemelerden kaynaklanabilecek kaza riski.

2.Proje Yeri ve Etki Alanının Mevcut Çevresel Özellikleri:

- Mevcut arazi kullanımı ve kalitesi (tarım alanı, orman alanı, planlı alan, su yüzeyi ve benzeri),
- Ek-5'deki Duyarlı Yörelere Listesi dikkate alınarak korunması gereken alanlar.

3. Projenin İnşaat ve İşletme Aşamasında Çevresel Etkileri ve Alınacak Önlemler

Notlar ve Kaynaklar:

Ekler:

1- Proje için seçilen yerin koordinatları

2-Proje alanı ve yakın çevresinin mevcut arazi kullanımını değerlendirmek için; yerleşim alanlarının, ulaşım ağlarının, enerji nakil hatlarının, mevcut tesislerin ve ek-5'de yer alan Duyarlı Yörelere Listesinde belirtilen diğer alanların (proje alanı ve yakın çevresinde bulunması halinde) yerlerine ilişkin verileri gösterir bilgiler 1/25000 ölçekli hâlihazır harita (çevre düzeni planı, nazım, uygulama imar planı, vaziyet planı veya plan değişikliği teklifleri, topografik harita) üzerine işlenerek kısaca açıklanması, jeoloji haritası ve deprensellik.

DUYARLI YÖRELER

Bu Yönetmelik kapsamında bulunan projelere ilişkin yapılacak çalışmalar sırasında başvurulması gereken mevzuatın dökümü aşağıda yer almaktadır. Mevzuatta olabilecek değişiklikler bu bölümün ayrılmaz bir parçasıdır.

1. Ülkemiz mevzuatı uyarınca korunması gerekli alanlar

a) Milli Parklar Kanunu'nun 2 nci maddesinde tanımlanan ve bu Kanunun 3 üncü maddesi uyarınca belirlenen "Milli Parklar", "Tabiat Parkları", "Tabiat Anıtları" ve "Tabiat Koruma Alanları",

b) Kara Avcılığı Kanunu uyarınca belirlenen "Yaban Hayatı Koruma Sahaları, Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları ve Yaban Hayvanı Yerleştirme Alanları",

c) Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının "Tanımlar" başlıklı (a) bendinin 1 inci, 2 nci, 3 üncü ve 5 inci alt bentlerinde "Kültür Varlıkları", "Tabiat Varlıkları", "Sit" ve "Koruma Alanı" olarak tanımlanan ve aynı Kanun ile 17/6/1987 tarihli ve 3386 sayılı Kanunun (2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Maddelerin Eklenmesi Hakkında Kanun) ilgili maddeleri uyarınca tespit ve tescili yapılan alanlar,

ç) Su Ürünleri Kanunu kapsamında olan Su Ürünleri İstihsal ve Üreme Sahaları,

d) Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği'nin 17 nci, 18 inci, 19 uncu ve 20 nci maddelerinde tanımlanan alanlar,

e) Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği'nde tanımlanan alanlar

f) Çevre Kanunu'nun 9 uncu maddesi uyarınca Bakanlar Kurulu tarafından "Özel Çevre Koruma Bölgeleri" olarak tespit ve ilan edilen alanlar,

g) Boğaziçi Kanunu'na göre koruma altına alınan alanlar,

ğ) Orman Kanunu uyarınca orman alanı sayılan yerler,

h) Kıyı Kanunu gereğince yapı yasağı getirilen alanlar,

ı) Zeytinciliğin İslahı ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkında Kanunda belirtilen alanlar,

i) Mera Kanununda belirtilen alanlar,

j) Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği'nde belirtilen alanlar.

2. Ülkemizin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler uyarınca korunması gerekli alanlar

a) "Avrupa'nın Yaban Hayatı ve Yaşama Ortamlarını Koruma Sözleşmesi" (BERN Sözleşmesi) uyarınca koruma altına alınmış alanlardan "Önemli Deniz Kaplumbağası Üreme Alanları"nda belirtilen I. ve II. Koruma Bölgeleri, "Akdeniz Foku Yaşama ve Üreme Alanları",

b) "Akdeniz'in Kirlenmeye Karşı Korunması Sözleşmesi" (Barcelona Sözleşmesi) uyarınca korumaya alınan alanlar,

1) "Akdeniz'de Özel Koruma Alanlarının Korunmasına Ait Protokol" gereği ülkemizde "Özel Koruma Alanı" olarak belirlenmiş alanlar,

2) Cenova Bildirgesi gereği seçilmiş Birleşmiş Milletler Çevre Programı tarafından yayımlanmış olan "Akdeniz'de Ortak Öneme Sahip 100 Kıyısal Tarihi Sit" listesinde yer alan alanlar,

3) Cenova Deklerasyonu'nun 17 nci maddesinde yer alan "Akdeniz'e Has Nesli Tehlikede Olan Deniz Türlerinin" yaşama ve beslenme ortamı olan kıyısal alanlar,

c) "Dünya Kültür ve Tabiat Mirasının Korunması Sözleşmesi"nin 1 inci ve 2 nci maddeleri gereğince Kültür Bakanlığı tarafından koruma altına alınan "Kültürel Miras" ve "Doğal Miras" statüsü verilen kültürel, tarihi ve doğal alanlar,

ç) "Özellikle Su Kuşları Yaşama Ortamı Olarak Uluslararası Öneme Sahip Sulak Alanların Korunması Sözleşmesi" (RAMSAR Sözleşmesi) uyarınca koruma altına alınmış alanlar,

d) Avrupa Peyzaj Sözleşmesi.

3. Korunması gereken alanlar

a) Onaylı Çevre Düzeni Planlarında, mevcut özellikleri korunacak alan olarak tespit edilen ve yapılaşma yasağı getirilen alanlar (Tabii karakteri korunacak alan, biogenetik rezerv alanları, jeotermal alanlar ve benzeri),

b) Tarım Alanları: Tarımsal kalkınma alanları, sulanan, sulanması mümkün ve arazi kullanma kabiliyet sınıfları I, II, III ve IV olan alanlar, yağıça bağlı tarımda kullanılan I. ve II. sınıf ile, özel mahsul plantasyon alanlarının tamamı,

c) Sulak Alanlar: Doğal veya yapay, devamlı veya geçici, suların durgun veya akıntılı, tatlı, acı veya tuzlu, denizlerin gelgit hareketinin çekilme devresinde 6 metreyi geçmeyen derinlikleri kapsayan, başta su kuşları olmak üzere canlıların yaşama ortamı olarak önem taşıyan bütün sular, bataklık sazlık ve turbiyeler ile bu alanların kıyı kenar çizgisinden itibaren kara tarafına doğru ekolojik açıdan sulak alan kalan yerler,

ç) Göller, akarsular, yeraltı suyu işletme sahaları,

d) Bilimsel araştırmalar için önem arz eden ve/veya nesli tehlikeye düşmüş veya düşebilir türler ve ülkemiz için endemik olan türlerin yaşama ortamı olan alanlar, biyosfer rezervi, biyotoplar, biyogenetik rezerv alanları, benzersiz özelliklerdeki jeolojik ve jeomorfolojik oluşumların bulunduğu alanlar.

